

ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
පාර්ලිමේන්තුව

2000 අංක 56 දරන කල්බදු මූල්‍යකරණ පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 2000 අගෝස්තු මස 18 වන දින]

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී.

2000 අගෝස්තු මස 18 වැනි දින **ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රයේ** II වන කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී.

කොළඹ 1, රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිළදී ලබාගත හැකිය.

මිල : රු. 15.75 යි. තැපැල් ගාස්තුව : රු. 5.25 යි.

[සභාතිකය සටහන් කළේ 2000 අගෝස්තු මස 18 වන දින.]

එල්. ඩී.–ඕ. 20/98.

කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු විධිමත් කිරීම හා අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා ද ; බදු දීමනාකරුවන්ගේ හා බදු ගැනුම්කරුවන්ගේ සහ උපකරණ සපයන්නන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා යුතුකම් සම්බන්ධයෙන් සහ ඒ හා සම්බන්ධ හෝ ඒට ආනුෂංගික කරුණු සම්බන්ධයෙන් ද විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස වූ පනතකි.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ :—

1. මේ පනත 2000 අංක 56 දරන කල්බදු මූල්‍යකරණ පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන අතර ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි (මෙහි මින් මතු "නියමිත දිනය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) යම් දිනයක එය ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය. ලූහුඬු නාමය සහ ක්‍රියාත්මක වන දිනය.

I වන කොටස

කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර ලියාපදිංචි කිරීම

2. 44 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, නියමිත දින පටන් හෝ ඉන් පසුව, කිසිම තැනැත්තකු විසින් කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු කර ගෙන යාමෙහි නිරතවීම, මේ පනතේ විධිවිධාන යටතේ තත්කාර්ය සඳහා නිකුත් කරන ලද ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකයක අධිකාරිය යටතේ හැර කරනු නොලැබිය යුතු ය. කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකයක් මත කර ගෙන යා යුතු බව.

3. යම් තැනැත්තෙක්— ලියාපදිංචි වීම සඳහා සුදුසුකම්.

(අ) 1988 අංක 30 දරන බැංකු පනතේ අර්ථානුකූලව බලපත්‍ර ලත් වාණිජ බැංකුවක් හෝ බලපත්‍ර ලත්විශේෂිත බැංකුවක් වන්නේ නම් ;

(ආ) 1988 අංක 78 දරන මුදල් සමාගම් පනතේ අර්ථානුකූලව මුදල් සමාගමක් නම් ; හෝ

(ඇ) නියමිත පරිදි වූ අවම නිකුත් කළ හා ගෙවා නිමි ප්‍රාග්ධනය ඇති, 1982 අංක 17 දරන සමාගම් පනත යටතේ සංස්ථාගත කරන ලද පොදු සමාගමක් වන්නේ නම්,

මිස, ඒ තැනැත්තා මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි වීමට සුදුස්සෙක් නොවන්නේ ය.

ලියාපදිංචි කිරීම පදහා ඉල්ලීම.

4. (1) මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා වූ ඉල්ලීමක්, ඒ කාර්යය සඳහා අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් සපයනු ලබන යම් ආකෘතියකට අනුව අධ්‍යක්ෂවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු අතර, එය—

(අ) බලපත්‍ර ලත් වාණිජ බැංකුවක් හෝ බලපත්‍ර ලත් විශේෂිත බැංකුවක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, 1988 අංක 30 දරන බැංකු පනත යටතේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් ඒ බැංකුව වෙත නිකුත් කරන ලද්දා වූ ද ඉල්ලීම කරනු ලබන දින වන විට බලාත්මකව පවතින්නා වූ ද බලපත්‍රයේ සහතික කළ පිටපතක් ;

(ආ) මුදල් සමාගමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, 1988 අංක 78 දරන මුදල් සමාගම් පනත යටතේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද්දා වූ සහ ඉල්ලීම කරනු ලබන දින වන විට බලාත්මකව පවතින්නා වූ ද බලපත්‍රයේ සහතික කළ පිටපතක් ;

(ඇ) පොදු සමාගමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට—

(i) සමාගමේ සාංගමික සංස්ථා පත්‍රයේ හා ව්‍යවස්ථාවලියේ සහතික කළ පිටපතක් ; සහ

(ii) සමාගම සංස්ථාගත කිරීමේ සහතිකයේ සහතික කළ පිටපතක් ;

(ඈ) 7 වන වගන්තියේ සඳහන් විස්තර ඇතුළත් මෙහෙයුම් සංග්‍රහයේ සහතික කළ පිටපතක් ;

(ඉ) නියමිත පරිදි ඉල්ලුම්පත්‍ර ගාස්තුව ; සහ

(ඊ) නියම කරනු ලැබිය හැකි වෙනත් යම් ලේඛනවල සහතික කළ පිටපත්,

සමග එවිය යුතු ය.

(2) ඉල්ලීම නිශ්චය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය යයි තමා සලකන අවස්ථාවක, යම් වැඩිදුර තොරතුරු හෝ විස්තර සපයන ලෙස අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් ඉල්ලුම්කරුට නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ඉදිරිපත් කරන ලද ඉල්ලීමක හෝ සපයන ලද ලේඛනයක නැතහොත් (2) වන උපවගන්තිය යටතේ සපයන ලද තොරතුරක හෝ විස්තර කිසිවක තම දැනීමට අනුව අසත්‍ය හෝ සැලකිය යුතු විස්තර කිසිවක් සම්බන්ධයෙන් නොමග යවන සුළු යම් ප්‍රකාශයක් කරන තැනැත්තකු, මේ පනත යටතේ වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකය.

5. (1) 4 වන වගන්තිය යටතේ කරන ලද ඉල්ලීමක සහ සපයන ලද ලේඛනවල, තොරතුරක හෝ විස්තරවල ඇතුළත් තොරතුරු සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් සහ අවශ්‍ය යයි අධ්‍යක්ෂවරයා සලකන යම් විමර්ශනයක් කිරීමෙන් පසුව, කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු කර ගෙන යාමට ඉල්ලීම්කරු සුදුසු හා යෝග්‍ය බවට අධ්‍යක්ෂවරයා සෑහීමට පත් වන අවස්ථාවක, ජාතික ආර්ථිකයේ යහපත සැලකිල්ලට ගනිමින්, අධ්‍යක්ෂවරයා විසින්—

(අ) ඉල්ලුම්කරු ලියාපදිංචි කරනු ලැබිය හැකි ය ; තව ද

(ආ) ඉල්ලුම්කරු වෙත ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ලියාපදිංචි කරන ලද සෑම තැනැත්තෙක් ම (මෙහි මින් මතු "ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) "ලියාපදිංචි කරන ලද කල්බදු මූල්‍යකරණ ආයතනයක්" වශයෙන් සඳහන් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) සෑම ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක් විසින් ම, ආයතනය වෙත නිකුත් කරන ලද ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකය, ඒ ආයතනයේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික ස්ථානයෙහි ප්‍රකටව පෙනෙන ස්ථානයක ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය.

(4) අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් සෑම ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක් පිළිබඳ ලේඛනයක් නියමිත ආකෘතියකට අනුව තබා ගෙන පවත්වා ගෙන යනු ලැබිය යුතු ය.

වාර්ෂික ලියාපදිංචි කිරීමේ ගාස්තුව.

6. සෑම ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක් විසින් ම එක් එක් මූල්‍ය වර්ෂය අවසාන වීමෙන් මාස දෙකක් ඇතුළත, නියමකරනු ලැබිය හැකි වාර්ෂික ලියාපදිංචි කිරීමේ ගාස්තුව, අධ්‍යක්ෂවරයා වෙත ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

මෙහෙයුම් සංග්‍රහය.

7. 4 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ (ඇ) ඡේදය යටතේ ඉදිරිපත් කළයුතු මෙහෙයුම් සංග්‍රහයේ—

(අ) කල්බදු මූල්‍යකරණයක් පවත්නා කාල පරිච්ඡේදය ;

(ආ) කල්බදු මූල්‍යකරණයක් මත අයවීමට ඇති ගෙවීම් ආපසු අයකර ගැනීමේ ක්‍රමය ;

(ඇ) කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ සපයන ලද උපකරණ සම්බන්ධයෙන් වන නිමිකම් පෑමට එරෙහිව බදුගැනුම්කරුගේ අයිතිවාසිකම් බලදීමනාකරු විසින් ආරක්ෂා කිරීම ;

(ඈ) කල්බදු මූල්‍යකරණය ඉකුත්වීමෙන් පසු ඒ උපකරණ බැහැර කරලීම ; සහ

(ඉ) නියම කරනු ලැබිය හැකි වෙනත් යම් තොරතුරුවලට

අදාළ විස්තර ඇතුළත් විය යුතු ය.

ඇතැම් ලේඛන වෙනස් කිරීම, අනුමැතිය ඇතිව පමණක් බව.

8. අධ්‍යක්ෂවරයාගේ පූර්ව ලිඛිත අනුමතය ඇතිව හැර, ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක් විසින් —

(අ) 4 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියෙහි (ඇ) ඡේදය යටතේ, ඉදිරිපත් කරන ලද මෙහෙයුම් සංග්‍රහයේ ඇතුළත් විස්තර වෙනස් කිරීම හෝ ඉන් බැහැරවීම ; හෝ

(ආ) ඒ ආයතනය සමාගමක් වන අවස්ථාවක, එහි සාංගමික සංස්ථා පත්‍රය හා ව්‍යවස්ථාවලිය වෙනස් කිරීම,

කරනු නොලැබිය යුතු ය.

ලියාපදිංචි කිරීම අවලංගු කිරීම හෝ අත්හිටුවීම.

9. (1) පහත දැක්වෙන යම් එක් හේතුවක් හෝ එවැනි හේතු වැඩි ගණනක් මත, ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක ලියාපදිංචි කිරීම අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් අත්හිටුවනු ලැබීම හෝ අවලංගු කරනු ලැබීම කළ හැකි ය :—

(අ) ලියාපදිංචි කිරීමෙන් මාස දොළහක් ඇතුළත ව්‍යාපාරික කටයුතු ආරම්භ කිරීමට අපොහොසත්වීම ;

(ආ) කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු කර ගෙන යාම නතර කිරීම ;

(ඇ) ස්වකීය ණය හිමියන් සමඟ යම් ණය සම්මතයකට හෝ වැඩ පිළිවෙලකට එළඹීමට යෝජනා කිරීම හෝ එසේ කර තිබීම, නැතහොත් ඇවරකර තිබීම හෝ ගණන් බේරා වසා දමා තිබීම හෝ අන්‍යාකාරයකින් විසුරුවා හැර තිබීම ;

(ඈ) ස්වකීය බදු ගැණුම්කරුවන්ගේ යහපතට හානිකර විය හැකි ආකාරයකින් ස්වකීය ව්‍යාපාර කටයුතු කර ගෙන යාම ;

(ඉ) අවස්ථාවෝචිත පරිදි, බදුගැණුම්කරුවන්, ණය හිමියන් හෝ සැපයුම්කරුවන් කෙරෙහි ඇති ස්වකීය බැඳීම් ඉටු කිරීමට නොහැකි වීම ;

(ඊ) මේ පනතේ විධිවිධාන කිසිවක් හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් නියෝගයක් හෝ මේ පනත හෝ ඒ නියෝගය යටතේ අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් පනවන ලද යම් කොන්දේසියක් හෝ දෙන ලද විධාන කිසිවක් කඩකරමින් ක්‍රියා කිරීම ;

(උ) ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා වූ ස්වකීය ඉල්ලීමෙහි අසත්‍ය, නොමග යවන සුළු හෝ වැරදි සහිත තොරතුරු සැපයීම හෝ වැදගත් කරුණු හෙළිකිරීම, වසන්කිරීම හෝ එසේ කිරීම පැහැර හැරීම ; හෝ

(ඌ) ඒ ආයතනය බලපත්‍රලත් වාණිජ බැංකුවක්, බලපත්‍රලත් විශේෂිත බැංකුවක් හෝ බලපත්‍රලත් මූල්‍ය සමාගමක් වන අවස්ථාවක, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, 1988 අංක 30 දරන බැංකු පනත හෝ 1988 අංක 78 දරන මුදල් සමාගම් පනත යටතේ, ඒ බලපත්‍රය නිකුත් කරන ලද අධිකාරිය විසින් ඒ ආයතනය වෙත නිකුත් කරන ලද බලපත්‍රය ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කිරීම.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් හේතු එකක් හෝ වැඩි ගණනක් මත, අධ්‍යක්ෂවරයා විසින්—

(අ) මාස තුනක් නොඉක්මවන, නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි යම් කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා ලියාපදිංචි

කරන ලද ආයතනයක ලියාපදිංචි කිරීම අත්හිටවනු ලැබිය හැකි අතර, අත්හිටුවීමේ කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී එම ආයතනය යම් කල්බදු මූල්‍යකරණයකට ඇතුළත් නොවිය යුතු ය ; නැතහොත්

(ආ) ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයේ ලියාපදිංචි කිරීම අවලංගු කරනු ලැබිය හැකි අතර, ආයතනය විසින්, ඉන් පසුව, අවලංගු කිරීම බලාත්මක වූ දිනට පෙර ඇතුළත් වූ යම් ව්‍යාපාර කටයුත්තක් හැර, යම් කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුත්තක් නොකළ යුතු ය. තව ද, එසේ ඇතුළත් වී තිබුණු ව්‍යාපාර කටයුතු අවසන් කිරීමේ කාර්යය සඳහා එම ආයතනය ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක් වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතු ය.

ලියාපදිංචි කිරීමක් අත් හිටුවීමේ හෝ අවලංගු කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය.

10. (1) 9 වන වගන්තියේ සඳහන් හේතු එකක් හෝ ඉන් වැඩි ගණනක් මත ලියාපදිංචි ආයතනයක ලියාපදිංචි කිරීම අත්හිටුවීමට හෝ අවලංගු කිරීමට පෙර, ඒ බව දැනුම්දෙමින් හා අත්හිටුවීමට හෝ අවලංගු කිරීමට හේතු සඳහන් කරමින් ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් ආයතනය වෙත භාර දෙනු ලැබිය යුතු ය.

(2) ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක් විසින්, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ දැන්වීමක් ලැබීමෙන් දින දාහතරක් ඇතුළත, තම ලියාපදිංචි කිරීම අවලංගු නොකළ යුත්තේ හෝ අත්හිටුවීම නොකළ යුත්තේ මන්දැයි හේතු දැක්විය හැකි ය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ සඳහන් කාල පරිච්ඡේදය ඇතුළත හේතු දැක්වීමට ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක් අපොහොසත්වන අවස්ථාවක, අධ්‍යක්ෂවරයා විසින්, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ලියාපදිංචි කිරීම අත්හිටුවනු ලැබීම හෝ අවලංගු කරනු ලැබීම කළ හැකි ය.

(4) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නිකුත් කරන ලද දැන්වීමට අනුකූලව ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනය විසින්, නිශ්චිතව සඳහන් කාල පරිච්ඡේදය ඇතුළත හේතු දක්වනු ලබන අවස්ථාවක, ඉදිරිපත් කරන ලද හේතු සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පසුව අධ්‍යක්ෂවරයා විසින්—

(අ) ස්වකීය ලියාපදිංචිය අත්හිටවීම හෝ අවලංගු කිරීම නොකළ යුතු බවට ආයතනය විසින් ප්‍රමාණවත් හේතු

දක්වා ඇතැයි තමා සෑහීමට පත් වූ අවස්ථාවක, ලියාපදිංචි කිරීම අත්හිටවීම හෝ අවලංගු කිරීම නොකරනු ලැබිය හැකි ය ; නැතහොත්

(ආ) ස්වකීය ලියාපදිංචි කිරීම අත්හිටුවීම හෝ අවලංගු කිරීම නොකළ යුතු බවට ආයතනය විසින් ප්‍රමාණවත් හේතු දක්වා නැතැයි තමා සෑහීමට පත් වූ අවස්ථාවක, ලියාපදිංචි කිරීම අත්හිටුවීම හෝ අවලංගුකිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(5) (3) වන උපවගන්තිය හෝ (4) වන උපවගන්තිය යටතේ අධ්‍යක්ෂවරයාගේ තීරණය ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනය වෙත හාර දිය යුතු අතර, එසේ තීරණය ආයතනය වෙත හාර දුන් දින එය බලාත්මක විය යුතු ය.

II වන කොටස

බදු දීමනාකරුවන්ගේ, බදු ගැනුම්කරුවන්ගේ සහ සැපයුම්කරුවන්ගේ කාර්යය

නිරවුල් සන්තකයේ අයිතිය.

11. (1) (2) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ බදු ගැනුම්කරුවකු වෙත සපයන ලද උපකරණවල නිරවුල් හා සාමකාමී සන්තකය බදු ගැනුම්කරුවකුට ඇති අතර, ඒ අයිතිය ආරක්ෂාකිරීම සහතික කිරීම, බදු දීමනාකරුවන්ගේ කාර්යය වන්නේ ය.

(2) බදු ගැනුම්කරුවන්ගේ යම් ක්‍රියාවක් හෝ නොකර හැරීමක් හේතුකොට ගෙන උපකරණයේ නිරවුල් හා සාමකාමී සන්තකයේ අයිතියට ඇති හිමිකම බදු ගැනුම්කරුට අවසන්ව ඇති අවස්ථාවක, (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන අදාළ නොවිය යුතු ය.

උපකරණ භාවිතය.

12. (අ) කල්බදු මූල්‍යකරණය යටතේ සපයන ලද උපකරණ වලට නිසි සැලකිල්ල දැක්වීම ;

(ආ) එය සපයනු ලැබ ඇත්තේ යම් කාර්යයක් සඳහා ද ඒ කාර්යය සඳහා එය භාවිත කිරීම ; සහ

(ඇ) සාධාරණ ගෙවීයාමකට සහ කල්බදු මූල්‍යකරණයේ පාර්ශ්වකරුවන් විසින් එකඟවන ලද සුළු වශයෙන් වූ වෙනස් කිරීම් කිසිවකට යටත්ව, එය බදු ගැනුම්කරුට හාරදුන් තත්වයෙන්ම තබා ගැනීම,

බදු ගැනුම්කරුවකුගේ කාර්යය වන්නේ ය.

උපකරණ භාර නොදීම, ප්‍රමාද වී භාරදීම හා ඒවා අනුකූල නොවීම.

13. (1) කල්බදු මූල්‍යකරණයක සඳහන් උපකරණයක්, එය භාරදීම සඳහා ඒ කල්බද්ද යටතේ වූ නියම කර ඇති වේලාවේ දී හෝ ඊට පෙර බදු ගැනුම්කරුවකු වෙත භාර නොදී ඇත්තා වූ, හෝ ඒ වේලාවෙන් පසු භාර දී ඇත්තා වූ අවස්ථාවක, නැතහොත්, භාරදුන් උපකරණය, ඒ උපකරණයට අදාළ සැපයුම් ගිවිසුමේ ඇතුළත් නියමවලට, කොන්දේසිවලට, ප්‍රතිඥා භාරයන්ට හෝ පිරිවිතරවලට අනුකූල නොවන අවස්ථාවක, බදු ගැනුම්කරු විසින් (2) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, ඒ උපකරණය ප්‍රතික්ෂේප කොට ඒ කල්බදු මූල්‍යකරණය අවසන් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) බදු ගැනුම්කරුවකු විසින්, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කල්බදු මූල්‍යකරණයක් අවසන් කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ කල්බදු මූල්‍යකරණය යටතේ බදු ගැනුම්කරු විසින් කරනු ලබන ගෙවීම අත්හිටුවනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ කල්බදු මූල්‍යකරණය යටතේ ගෙවන ලද මුදල් කිසිවක් පහත සඳහන් කරුණ සම්බන්ධයෙන් බදු දීමනාකරු විසින් අත්හිටුවාගනු ලැබූ යම් සාධාරණ මුදලක් අඩුකර ගැනීමෙන් පසුව, බදු දීමනාකරුගෙන් ආපසු අයකර ගැනීමට තවදුරටත් ඔහුට හිමිකම ඇත්තේ ය :—

(අ) අවසන් කිරීමට පෙරාතුව, බදු ගැනුම්කරු විසින් ලබාගත් ප්‍රතිලාභ කිසිවක් ;

(ආ) කල්බද්ද සම්බන්ධයෙන් බදුදීමනාකරු විසින් දරන ලද වියදම් කිසිවක් ; සහ

(ඇ) බදු ගැනුම්කරුගේ පැහැරහැරීමකින් හෝ නොසලකා හැරීමකින් උද්ගතවන, උපකරණයේ වටිනාකමේ යම් හිනවීමක්.

(3) භාරදීම සඳහා නියමිත වේලාව ඇතුළත බදු ගැනුම්කරුවකු වෙත භාරදුන්, කල්බදු මූල්‍යකරණයක සඳහන් උපකරණයක්, ඒ උපකරණයට අදාළ සැපයුම් ගිවිසුමේ ඇතුළත් නියම කොන්දේසි, ප්‍රතිඥාභාර හෝ පිරිවිතරවලට අනුකූල නොවන අවස්ථාවක හෝ, උපකරණය භාරදීම සඳහා නියමිත වේලාව ඇතුළත එය සපයනු නොලැබිය හැකි යයි විශ්වාස කිරීමට බදු දීමනාකරුට හේතු ඇති අවස්ථාවක, සැපයුම් ගිවිසුමේ ඇතුළත් නියම, කොන්දේසි, ප්‍රතිඥාභාර හෝ පිරිවිතරවලට අනුකූලවන වෙනත් උපකරණයක් බදු දීමනාකරු විසින් බදු ගැනුම්කරු වෙත සපයනු

ලැබිය හැකි අතර, කල්බදු මූල්‍යකරණයේ අන්‍යාකාර විටිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇත්නම් මිස, බදු ගැනුම්කරු විසින්, බදු ගැනුම්කරු බදු දීමනාකරුගෙන් උපකරණ භාර ගැනීමට එකඟවූවාක් මෙන් සලකා, එය භාරගනු ලැබිය යුතු ය.

(4) කල්බදු මූල්‍යකරණයක සඳහන් උපකරණයක්, එය භාර දීම සඳහා නියමිත කාලසීමාව ඇතුළත භාර දී නොමැති බව හෝ ඒ කාලයෙන් පසුව භාර දී ඇති බව හෝ ඒ උපකරණයට අදාළ සැපයුම් ගිවිසුමේ ඇති නියම, කොන්දේසි, ප්‍රතිඥාභාර හෝ පිරිවිතරවලට අනුකූල නොවන බව හෝ නොතකා, බදු ගැනුම්කරුවකු විසින් ඒ උපකරණය භාරගනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඉන් පසුව, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ උපකරණය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ හෝ බද්ද අවසන් කිරීමේ හෝ අයිතිය බදු ගැනුම්කරුට නොමැත්තේ ය.

(5) මේ වගන්තියේ විටිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති පරිදි හැර, සැපයුම්කරුවකු විසින් උපකරණයක් භාර නොදීමේ හෝ ප්‍රමාද වී භාරදීමේ හෝ සැපයුම් ගිවිසුමේ ඇතුළත් නියම, කොන්දේසි, ප්‍රතිඥාභාර හෝ පිරිවිතරවලට ඒ උපකරණය අනුකූල නොවීමේ හෝ හේතුව නිසා බදු දීමනාකරු විසින් බදු ගැනුම්කරු වෙත යම් වගකීමක් දැරීම, ඒ භාර නොදීම, ප්‍රමාද වී භාරදීම, හෝ අනුකූල නොවීම බදු දීමනාකරුගේ ක්‍රියාවක් හෝ නොකර හැරීමක් නිසා සිදු වී ඇත්නම් මිස, දරනු නො ලැබිය යුතු ය.

බදු ගැනුම්කරුවකු උපකරණය භාරගැනීම.

14. කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ සපයන ලද උපකරණය බදු ගැනුම්කරුවකු විසින් භාරගනු ලබන අවස්ථාවක, කල්බද්දේ නියම හා කොන්දේසි ඉන් පසුව වෙනස් කරනු නොලැබිය හැකි අතර, කල්බද්ද යටතේ වන ගෙවීම්වලට අදාළ නියම හා කොන්දේසි ද ඇතුළු ඒ සියලු නියම හා කොන්දේසි පිළිපැදීම බදු ගැනුම්කරුගේ කාර්යය වන්නේ ය.

උපකරණ ආපසු භාරදීම.

15. කල්බදු මූල්‍යකරණයක කාලපරිච්ඡේදය ඉකුත් වීම හේතු කොට ගෙන හෝ මේ පනත යටතේ එහි කලින් අවසන් වීම හේතුකොට ගෙන, බදු ගැනුම්කරු විසින් බදු දීමනාකරු වෙත උපකරණය ආපසු භාරදීම, එය මිලට ගැනීමේ හෝ වැඩි දුර කාලපරිච්ඡේදයක් රඳවා තබා ගැනීමේ හෝ අයිතියක් බදුකරු විසින් අත්කර ගනු ලැබ ඇත්නම් මිස, 12 වන වගන්තියේ (ඇ) ඡේදයේ සඳහන් ඒ තත්වයට අනුව කරනු ලැබිය යුතු ය. උපකරණය ආපසු භාරදීමට බදු ගැනුම්කරු අපොහොසත්වන අවස්ථාවක, එහි සන්තකය ආපසු ලබා ගැනීමේ අයිතියක් බදු දීමනාකරුට ඇත්තේ ය.

පැපයුම් ගිවිසුමක කොන්දේසි අවසන් කිරීම හෝ වෙනස් කිරීම.

16. (1) බදු දීමනාකරුගේ කැමැත්ත නොමැතිව බදු ගැනුම්කරුවකු විසින් සැපයුම් ගිවිසුමක් අවසන් කිරීම හෝ පරිවිඡින්න කිරීම කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(2) සැපයුම් ගිවිසුමකට අදාළව මේ පනත යටතේ බදු ගැනුම්කරුවකු වෙත පැවරුණු අයිතිවාසිකම් කෙරෙහි යම් වෙනස් කිරීමකට බදු ගැනුම්කරු විසින් ලියවිල්ලකින් කැමැත්ත දී ඇත්නම් මිස, ඒ ගිවිසුමේ නියමයක්, කොන්දේසියක්, ප්‍රතිඥාහාරයක් හෝ පිරිවිතරයක් පිළිබඳ යම් වෙනස් කිරීමක්, බලනොපෑ යුතු ය.

පැපයුම් ගිවිසුම.

17. (1) කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ උපකරණයක් සැපයීම සඳහා බදු දීමනාකරුවකු, සපයන්නකු සමග සැපයුම් ගිවිසුමකට ඇතුළත් වීම, ඒ ගිවිසුමේ සඳහන් නියම, කොන්දේසි, ප්‍රතිඥාහාර සහ පිරිවිතරවලට බදු ගැනුම්කරු ලියවිල්ලකින් එකඟ වන තුරු, නොකළ යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව බදු දීමනාකරුවකු සැපයුම් ගිවිසුමකට ඇතුළත් වීමෙන් අනතුරුව ගිවිසුමේ සඳහන් උපකරණය ඒ ගිවිසුම යටතේ නියමිත වේලාවට හෝ ඊට පෙර භාරදුන් අවස්ථාවක, ගිවිසුමේ සඳහන් නියම, කොන්දේසි, ප්‍රතිඥාහාර හා පිරිවිතරවලට උපකරණය අනුකූලවන්නේ නම්, සපයන ලද උපකරණය බදු ගැනුම්කරු විසින් භාරගනු ලැබිය යුතු ය.

බදු ගැනුම්කරුවකු සම්බන්ධයෙන් සැපයුම්කරුවන්ගේ බැදීම්.

18. (1) බදු ගැනුම්කරුවකු වෙත උපකරණයක් සැපයීම සඳහා බදු දීමනාකරුවකු සැපයුම් ගිවිසුමකට ඇතුළත්වන අවසථාවක, බදු ගැනුම්කරු ඒ ගිවිසුමේ පාර්ශ්වකරුවකු මෙන් සලකා එකී ගිවිසුම බලාත්මක කිරීමේ අයිතිය බදු ගැනුම්කරුවකුට ද ඇත්තේ ය.

(2) සැපයුම්කරුවකු විසින් සැපයුම් ගිවිසුමක් යටතේ බැඳීම්, බදු දීමනාකරු හෝ බදු ගැනුම්කරු වෙත ඉටු කරනු ලබන අවස්ථාවක, සැපයුම්කරු අනෙක් තැනැත්තාට ඇති බැඳීමෙන් නිදහස් කරනු ලැබිය යුතු අතර, එබදු අවස්ථාවක දී, ඒ ගිවිසුම යටතේ එම කාර්යයම හෝ දෙය සම්බන්ධයෙන් බදු දීමනාකරු හා බදු ගැනුම්කරු යන දෙදෙනා විෂයයෙහි සැපයුම්කරු වෙත බැඳීම් පනවා ඇති ලෙස (1) වන උපවගන්තියේ ඇතුළත් විධිවිධාන තේරුම්ගනු නොලැබිය යුතු ය.

උපකරණයට අදාළ පාඩුවක් සම්බන්ධයෙන් බදු දීමනාකරුට වගකීමක් නැති බව.

19. (1) උපකරණය තෝරාගැනීමේ දී බදු දීමනාකරුගේ නිපුණත්වය හා තීරණය මත බදු ගැනුම්කරු තැබූ විශ්වාසය නිසා හෝ උපකරණයේ සැපයුම්කරු තෝරා ගැනීමේ දී හෝ උපකරණයේ පිරිවිතර තෝරා ගැනීමේ දී බදු දීමනාකරුගේ මැදිහත්වීම නිසා හෝ උද්ගතවන පාඩුවේ ප්‍රමාණයට හැර, කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ සපයන ලද උපකරණය සම්බන්ධයෙන් බදු ගැනුම්කරුට සිදු වූ යම් පාඩුවක් වෙනුවෙන් බදු දීමනාකරුවකු කිසිම වගකීමක් නොදැරිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ සපයන ලද යම් උපකරණයක් මගින් හෝ එහි භාවිතය නිසා සිදු වූ මරණයක්, පෞද්ගලික පීඩාවක් හෝ දේපළ හානියක් හේතුකොට ගෙන ඇතිවන යම් පාඩුවක් සම්බන්ධයෙන් බදු දීමනාකරුවකු බදු දීමනාකරුවකුගේ තත්වයෙන් යම් තැනැත්තකු කෙරෙහි වගකීමකට නොබැඳෙන්නේ ය.

(3) (2) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් පාඩුවක් සම්බන්ධයෙන්, බදු දීමනාකරුවකු නොවන තත්වයකින් ඇතිවන වගකීම් කෙරෙහි එම උපවගන්තියේ විධිවිධාන බල නොපාන්නේ ය.

බදු ගැනුම්කරුවන් විසින් කරනු ලබන පැහැර හැරීම.

20. කල්බදු මූල්‍යකරණයේ ඇතැම් නියම හා කොන්දේසි වලට අනුකූලව කටයුතු නොකිරීමෙන් ඒ කල්බද්ද පිළිබඳ සැහෙන පැහැර හැරීමක් ලෙස සැලකිය හැකි පැහැර හැරීමක් බදු ගැනුම්කරුවකු විසින් කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, 21 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, බදු දීමනාකරු විසින්—

(අ) කල්බද්දේ එසේ ගෙවීම සඳහා විධිවිධාන සලස්වා ඇති අවස්ථාවක, කල්බද්ද යටතේ අයවිය යුතු මුදල් කඩිනමින් ගෙවන ලෙස බදු ගැනුම්කරුට නියම කිරීම ; හෝ

(ආ) (අ) ඡේදය යටතේ නියමිත පරිදි කඩිනම් ගෙවීම් කිරීමට, බදු ගැනුම්කරු අපොහොසත්වන අවස්ථාවක, කල්බදු මූල්‍යකරණය අවසන් කරනු ලැබිය හැකි අතර,

(i) සපයන ලද උපකරණයේ සන්තකය ආපසු ලබාගැනීම ; සහ

(ii) කල්බදු මූල්‍යකරණයේ නියම හා කොන්දේසිවලට අනුකූලව බදුගැනුම්කරු එහි විධිවිධාන අනුව

කටයුතු කර ඇත්නම්, බදු දීමනාකරු විසින් දරනු ලැබිය හැකිව තිබුණු තත්වයකට, බදු දීමනාකරු පත් කිරීමට අවශ්‍ය අලාභ අයකර ගනු ලැබිය හැකි ය.

කඩිනම් ගෙවීම් බදු ගැනුම්කරු වෙත දැනුම් දීමෙන් අවසන් කිරීම.

21. (1) 20 වන වගන්තිය යටතේ කඩිනම් ගෙවීමේ හෝ මුදල් කල්බද්දක් අවසන් කිරීමේ අයිතිය බලාත්මක කිරීමට පෙරාතුව, බදු දීමනාකරු විසින්—

(අ) කල්බදු මූල්‍යකරණයේ අර්ථානුකූලව කල්බද්ද පිළිබඳ සෑහෙන පැහැර හැරීමක් සිදු කිරීමට හේතු වූ අවස්ථානුගත කරුණු සඳහන් කරමින් ;

(ආ) (අ) ඡේදයෙහි සඳහන් පැහැර හැරීමට පිළියම් යෙදීම සඳහා දැන්වීම ලැබීමෙන් පසුව, දින විසි එකකට නොඅඩු දිනයක් නොවන දිනයක් නියම කරමින්,

බදු ගැනුම්කරු වෙත ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් දැන්වීමක් හාර දිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ හාර දෙන ලද දැන්වීමක සඳහන් පැහැර හැරීම සම්බන්ධයෙන් පිළියම් යෙදීමට දැන්වීමෙහි නියමිත දින හෝ ඊට පෙර බදු ගැනුම්කරුවකු අපොහොසත්වන හෝ ඒ පැහැර හැරීම සම්බන්ධයෙන් සාධාරණ හේතුවක් දැක්වීමට අපොහොසත්වන අවස්ථාවක, බදු දීමනාකරු විසින් 20 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව ක්‍රියා කරනු ලැබිය හැකි ය.

වන්දි ආගණනය කිරීම.

22. මේ පනත යටතේ අයකරගනු ලැබිය හැකි වන්දි ආගණනය කළ හැකි ආකාරය සම්බන්ධයෙන් කල්බදු මූල්‍යකරණයෙහි විධිවිධාන සලස්වනු ලැබිය හැකි අතර, එසේ ආගණනය කරනු ලැබූ වන්දි 20 වන වගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ (ii) අනුඡේදය යටතේ විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති වන්දිවලට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අධික වේ නම් මිස, ඒ විධිවිධානය, බදු දීමනාකරු සහ බදු ගැනුම්කරු අතර බලාත්මක කරනු ලැබිය යුතු ය.

බදු දීමනාකරුගේ නිසි උද්‍යෝගය.

23. අවස්ථානුගත කරුණු සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් නිසි උද්‍යෝගයකින් ක්‍රියා කිරීම නිසා බදු දීමනාකරුට වළක්වාගත හැකිව තිබුණු යම්තාක් අලාභ, 20 වන වගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ (ii) වන අනුඡේදය යටතේ අයකර ගැනීමට බදු දීමනාකරුට හිමිකම නොනිබිය යුතු ය.

බදු දීමනාකරුගේ අයිතිවාසිකම් පැවරීම හෝ භාරකිරීම.

24. (1) බදු දීමනාකරුවකු විසින්, බදු ගැනුම්කරු වෙත ලිඛිත දැනුම් දීමක් කිරීමෙන්, කල්බදු මූල්‍යකරණය යටතේ වූ හෝ ඒ කල්බද්ද යටතේ සපයන ලද උපකරණයකට අදාළ වූ හෝ බදු දීමනාකරුගේ අයිතිවාසිකම් සියල්ලම හෝ ඒ අතුරෙන් යම් අයිතිවාසිකමක් වෙනත් යම් ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක් වෙත පැවරීම හෝ භාර කිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ පැවරුමකින් හෝ භාරකිරීමකින්, පැවරුම්කරු හෝ භාරකරන්නා හෝ–

(අ) කල්බදු මූල්‍යකරණය යටතේ වූ ස්වකීය කාර්යවලින් මුදාහැරීම හෝ එහි ස්වභාවය හෝ එහි නීතියේ බලපෑම යම් ආකාරයකින් වෙනස් කිරීම ; නැතහොත්

(ආ) කල්බදු මූල්‍යකරණය යටතේ සපයන ලද උපකරණයකට අදාළ වූ එහි කාර්යවලින් මුදාහැරීම,

නොකළ යුතු ය.

උපකරණය විෂයෙහි ලා බදු ගැනුම්කරුගේ අයිතිවාසිකම් පැවරීම.

25. (1) බදු දීමනාකරුගේ ලිඛිත අවසරය ඇතිව හැර සහ තෙවන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් කිසිවකට යටත්ව, කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ වූ උපකරණයක සන්තකයේ හා භාවිතයේ අයිතිවාසිකම බදු ගැනුම්කරුවකු විසින් වෙනත් යම් තැනැත්තකු වෙත පවරනු නොලැබිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ කාර්ය සඳහා "තෙවන පාර්ශ්වය" යන්නෙන්, උපකරණයට අදාළ කල්බදු මූල්‍යකරණයක පාර්ශ්වකරුවකු නොවන තැනැත්තකු අදහස් වේ.

බුන්වත්වීමේ දී බදු ගැනුම්කරුගේ භාරකරුවන් හෝ ණය හිමියන්.

26. (1) මේ පනත යටතේ බදු දීමනාකරුවකුගේ අයිතිවාසිකම් බදු ගැනුම්කරුවකුගේ බුන්වත්වීමක දී එහි භාරකරුට එරෙහිව හෝ, ඒ උපකරණය තහනමට අල්ලා ගත් යම් ණය හිමියකු ඇතුළුව බදු ගැනුම්කරුවකුගේ යම් ණය හිමියකුට ද එරෙහිව බලාත්මක කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ කාර්ය සඳහා "බුන්වත්වීමේ දී භාරකරුවකු" යන්නට, බදු ගැනුම්කරුවකුගේ ණය හිමියන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා බදු ගැනුම්කරුවකුගේ බුදලය පරිපාලනය කරනු පිණිස පත් කරන ලද ඇවරකරුවකු, අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරුවකු හෝ වෙනත් තැනැත්තකු ඇතුළත් වේ.

ප්‍රතිරෝදයක් ඉදිරිපත් නොවුවහොත් සන්තකය ආපසු ලබා ගැනීම.

27. මේ පනත යටතේ හෝ කල්බදු මූල්‍යකරණයක විධිවිධානයක් යටතේ, උපකරණයක සන්තකය ලබාගැනීමට හිමිකම් ලබන්නා වූ බදු දීමනාකරුවකු විසින්-

(අ) උපකරණය ඇත්තා වූ ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි පොලිස් ස්ථානය භාර නිලධරයා වෙත ඒ අයිතිවාසිකම පිළිබඳව, දැනුම් දෙනු ලැබීම ;

(ආ) ඒ අයිතිවාසිකම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී සාමය කඩවීමක් වළක්වාලීම සඳහා ඒ පොලිස් ස්ථානයේ පොලිස් නිලධරයකුගේ සහාය ලබා ගැනීම ; සහ

(ඇ) උපකරණයේ සන්තකය, උපකරණයේ සන්තකය ඇති තැනැත්තාගෙන් ප්‍රතිරෝධය පෑමක් නොමැතිව ලබාගැනීමට හෝ යම් විශේෂ තැනැත්තකුගේ සන්තකයේ එය නොමැති අවස්ථාවක, යම් තැනැත්තකුගේ ප්‍රතිරෝධය පෑමක් නොමැතිව හෝ එය ලබාගත හැකි නම්, උපකරණය ඇති ස්ථානයේ එහි සන්තකය නැවත ලබා ගැනීම,

කළ හැකි ය.

අධිකරණය මඟින් සන්තකය ආපසු ලබාගැනීම.

28. (1) 27 වන වගන්තිය යටතේ උපකරණයක සන්තකය ආපසු ලබා ගැනීමට බදු දීමනාකරු අපොහොසත්වන අවස්ථාවක හෝ ඒ වගන්තිය යටතේ සන්තකය ආපසු ලබාගැනීම ප්‍රායෝගික නොවන්නේ යයි විශ්වාස කිරීමට තරම් බදු හිමියාට සාධාරණ හේතු ඇති අවස්ථාවක, උපකරණයේ සන්තකය පිළිබඳ ආඥාවක් ලබා ගැනීම සඳහා කල්බදු මූල්‍යකරණයට ඇතුළත් වූ අධිකරණ බල ප්‍රදේශය ඇතුළත පිහිටි දිසා අධිකරණය වෙත බදු දීමනාකරු විසින් ඉල්ලීමක් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ ඉල්ලීමක් පෙත්සමක හා දිවුරුම් පත්‍රයක මාර්ගයෙන් කළ යුතු අතර බදු ගැනුම්කරු එහි වගඋත්තරකරු කළ යුතු ය. තව ද පහත දැක්වෙන විස්තර ඒ ඉල්ලීමෙහි ඇතුළත් විය යුතු ය :-

(අ) කල්බදු මූල්‍යකරණයේ දිනය ;

(ආ) කල්බද්ද යටතේ යම් ගෙවීම් කර ඇත්නම්, ඒ ගෙවීම් ; සහ

(ඇ) බදු ගැනුම්කරු විසින් කරන ලද පැහැර හැරීම සංයුක්ත කරන අවස්ථානුගත කරුණු.

(3) පෙත්සම, කල්බදු මූල්‍යකරණයේ සහතික කළ පිටපතක් සමග එවිය යුතු ය.

(4) පෙත්සම, දිවුරුම් පත්‍රය හා ඊට අමුණා ඇති ලේඛන සලකා බැලීමෙන්, උපකරණයේ සන්තකය ලබා ගැනීමට පෙත්සම්කරුට මුල් බැල්මට හිමිකමක් ඇතැයි දිසා අධිකරණය සෑහීමට පත් වූ විට, එම අධිකරණය විසින් උපකරණයේ සන්තකය පෙත්සම්කරු වෙත භාර දීමට වගඋත්තරකරුට බල කරමින් වූ සන්තකය පිළිබඳ අතුරු ආඥාවක්, කරනු ලැබිය යුතු ය.

(5) (4) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද අතුරු ආඥාවේ පිටපතක් වගඋත්තරකරු වෙත භාර දිය යුතු අතර,-

(අ) ආඥාව භාර දීමෙන් පසු දින දාහතරක් ඇතුළත, ආඥාව ස්ථිර නොකළ යුත්තේ මන්දැයි ප්‍රමාණවත් හේතු දැක්වීමට වගඋත්තරකරු අපොහොසත් වන අවස්ථාවක, අධිකරණය විසින් ආඥාව ස්ථිර කරනු ලැබිය යුතු ය ;

(ආ) ආඥාව භාර දීමෙන් පසු දින දාහතරක් ඇතුළත වගඋත්තරකරු විසින්, ආඥාව ස්ථිර නොකළ යුත්තේ මන්දැයි ප්‍රමාණවත් හේතු දක්වන අවස්ථාවක, අධිකරණය විසින් අතුරු ආඥාව ඉවතලිය යුතු ය.

(6) (5) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද ස්ථිර ආඥාවක්, වංචල දේපළක් ආපසු ලබාගැනීම සඳහා වූ නීත්‍ය ප්‍රකාශයක් මෙන්, ඒ ආකාරයට ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය යුතු ය.

කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ අයවිය යුතු මුදල් ආපසු ලබා ගැනීම.

29. (1) 28 වන වගන්තිය යටතේ වූ ඉල්ලීමක, බදු දීමනාකරුවකුට සන්තකය පිළිබඳ ආඥාවක් ලබා ගැනීම සඳහා ආයාවනය කිරීමට අතිරේකව, කල්බදු මූල්‍යකරණය යටතේ අය විය යුතු මුදල් කිසිවක් ආපසු ලබා ගැනීමේ ආඥාවක් සඳහා ද ආයාවනය කරනු ලැබිය හැකි අතර, එවැනි අවස්ථාවක දී ගොනු කරන ලද පෙත්සමේ හා දිවුරුම් පත්‍රයේ, අය විය යුතු මුදල හා ඒ කරුණ නිශ්චය කිරීමෙහි ලා අවශ්‍ය විය හැකි වෙනත් යම් කාරණා ද, සඳහන් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) 28 වන වගන්තියේ (4) වන හා (5) වන උපවගන්තිවල විධිවිධාන, මේ වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ ආඥාවකට අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව අදාළ කරනු ලැබිය යුතු අතර, අධිකරණය විසින්, ඒ උපවගන්ති යටතේ කරන ලද

අතුරු ආඥාවේ හා ස්ථිර ආඥාවේ ආපසු ලබා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන මුදල් ප්‍රමාණය එසේ ලබා ගැනීම සඳහා වූ ආඥාවක් ද, ඇතුළත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද ස්ථිර ආඥාවක්, මුදල් ආපසු ලබාගැනීම සඳහා වූ තීන්දු ප්‍රකාශයක් මෙන්, ඒ ආකාරයෙන්ම ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය යුතු ය.

වෙනත් ප්‍රතිකර්ම ලබා ගැනීමට ඉඩ හැරීම්.

30. 27 වන, 28 වන සහ 29 වන වගන්තිවල විධිවිධාන, කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ යම් උපකරණයක සන්තකය හෝ අය විය යුතු යම් මුදලක් ආපසු ලබා ගැනීම සඳහා නීතියෙන් බදු දීමනාකරුවකුට ඇති වෙනත් යම් ප්‍රතිකර්මයකට අතිරේකව මිස, එය හින කිරීම සඳහා නොවිය යුතු ය.

මේ කොටසේ ඇතැම් විධිවිධාන අදාළ නොවීම.

31. කල්බදු මූල්‍යකරණයක පාර්ශ්වකරුවන් විසින්, ඔවුන් අතර ඇතුළත් වූ කල්බදු මූල්‍යකරණයට, 11 වන, 16 වන, 22 වන හා 24 වන වගන්තිවල ඇතුළත් විධිවිධාන හැර, මේ පනතේ මේ කොටසේ විධිවිධාන අදාළ නොකිරීම සම්බන්ධයෙන්, ඒ බද්දේ විධිවිධාන සලස්වනු ලැබිය හැකි ය.

III වන කොටස

අධ්‍යක්ෂවරයාගේ සහ නිලධරයන්ගේ බලතල

ලියාපදිංචි කිරීමක් නොමැතිව කල්බදු මූල්‍යකරණය ව්‍යාපාරයක් කර ගෙන යාමේ ප්‍රතිඵලය.

32. (1) මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කිරීමක් ලබා නොගෙන යම් තැනැත්තකු කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාරයක් පවත්වා ගෙන යන්නේ යයි විශ්වාස කිරීමට තරම් අධ්‍යක්ෂවරයාට හේතු ඇති විටෙක, අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් හෝ අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් බලය දෙන ලද යම් නිලධරයකු විසින් නිකුත් කරන ලද දැන්වීමක් මගින් එම කාරණය නිසැකව දැන ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය යයි අධ්‍යක්ෂවරයා සලකන යම් ලේඛන කිසිවක් ඉදිරිපත් කිරීම ද ඇතුළුව යම් තොරතුරක් සපයන ලෙස, ඒ තැනැත්තාට නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ සපයන ලද තොරතුරක් සලකා බැලීමෙන් හා ඉදිරිපත් කරන ලද ලේඛන කිසිවක් සලකා බැලීමෙන් පසුව මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කිරීමකින් තොරව, අදාළ තැනැත්තා විසින් කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුත්තක් පවත්වා ගෙන යන බවට අධ්‍යක්ෂවරයා හෝ බලලත් නිලධරයා

සැහිමට පත් වූ අවස්ථාවක, අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් ඒ සඳහා නිකුත් කරන ලද ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් ඒ කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු පවත්වා ගෙන යාම වහාම නතර කරන ලෙස ඒ තැනැත්තාට නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ දැන්වීමක් නිකුත් කරන ලද්දේ යම් තැනැත්තකු වෙත ද ඒ තැනැත්තා විසින් දැන්වීමෙහි සඳහන් කාලය ඇතුළත දැන්වීමේ නියමවලට අනුකූලව කටයුතු කිරීම පැහැර හරිනු ලබන අවස්ථාවක්, අධ්‍යක්ෂවරයා විසින්,–

(අ) මේ පනත යටතේ වරදක් සඳහා ඒ තැනැත්තාට විරුද්ධව නඩු පැවරීම ; සහ

(ආ) මේ පනත යටතේ තත් කාර්යය සඳහා වලංගු ලියාපදිංචි කිරීමක් ලබා ගන්නා තුරු කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු, පවත්වා ගෙන යාමෙන් ඒ තැනැත්තා වළක්වාලන ඉන්ජන්ෂන් නහනමක් සඳහා වූ ආඥාවක් ලබා ගැනීමට එම කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු කරගෙන යන පළාතේ පිහිටි පළාත්බද මහාධිකරණය වෙත ඉල්ලුම් කිරීම සඳහා, අවශ්‍ය පියවර ගනු ලැබිය හැකි ය.

(4) එවැනි සෑම ඉල්ලීමක් ම එකී මහාධිකරණය වෙත ලියවිල්ලකින් අමතන ලද පෙත්සමක් මගින් කළ යුතු අතර, සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහයේ XXIV වන පරිච්ඡේදයේ දක්වා ඇති කාර්ය පටිපාටියට අනුකූලව විභාග කර නිශ්චය කරනු ලැබිය යුතු ය.

(5) (3) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද ඉල්ලීමක් සලකා බැලීමෙන් පසු, පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු නොලැබ, කියන ලද කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුත්තක් පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට පළාත්බද මහාධිකරණය නිශ්චය කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ කාර්යය සඳහා මේ පනත යටතේ වලංගු ලියාපදිංචි කිරීමක් ලබා ගන්නා තුරු ඒ ව්‍යාපාරය කර ගෙන යාමෙන් ඒ තැනැත්තා වළක්වාලන ඉන්ජන්ෂන් නහනමක්, මහාධිකරණය විසින් නිකුත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයන් පරීක්ෂා කර බැලීමේ බලතල.

33. (1) ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක පොත් හා ගිණුම් මා විසින් සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි යම් වේලාවක හා ථානයක දී පරීක්ෂා කර බැලීමේ බලය, අධ්‍යක්ෂවරයාට හෝ අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් බලය දෙන ලද යම් නිලධරයකුට, උත්තේ ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ බලය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාර්යය සඳහා, ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක කටයුතු වලට අදාළ පොත්, වාර්තා හෝ ලේඛන කිසිවක් දැනුම් දෙනු ලැබිය හැකි යම් ස්ථානයක දී පරීක්ෂා කර බැලීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලෙස අධ්‍යක්ෂවරයා හෝ බලය ලත් නිලධරයා විසින් ඒ ආයතනයට නියම කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ නියමයට අනුකූලව කටයුතු කිරීම පැහැර හරින යම් ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක්, මේ පනත යටතේ වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

විධාන නිකුත් කිරීමේ බලය.

34. පහත දැක්වෙන කරුණු පිළිබඳ වූ විධාන ද ඇතුළුව, ස්වකීය කාර්යය කර ගෙන යාමේ දී ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතන විසින් කාර්යක්ෂම තත්ත්වයෙන් පවත්වා ගෙන යාම වගබලාගැනීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය යයි තමා සලකන, සාමාන්‍ය විධාන නිකුත් කිරීමේ බලය, අධ්‍යක්ෂවරයාට ඇත්තේ ය :—

(අ) ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතන විසින් අය කරනු ලැබිය යුතු උපරිම ගෙවීම් ප්‍රමාණය ;

(ආ) ගෙවීම් එකතු කිරීමේ ක්‍රමය හා සම්බන්ධ කරුණු ;

(ඇ) ගිණුම් පොත් හෝ වෙනත් වාර්තා හෝ ලේඛන පවත්වා ගෙන යා යුතු ආකෘතිය හා ආකාරය ;

(ඈ) කල්බදු මූල්‍යකරණයේ නියම හා කොන්දේසි ;

(ඉ) එහි කල්බදු මූල්‍යකරණවල වටිනාකම සැලකිල්ලට ගනිමින් ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයකට තිබිය යුතු අවම ගෙවා නිම් ප්‍රාග්ධනය හා සංචිත ;

(ඊ) ලියාපදිංචි ආයතනයක ගෙවා නිම් ප්‍රාග්ධනය සහ සංචිත සැලකිල්ලට ගනිමින්, අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි කවර වූ හෝ එක් තැනැත්තකුට, තැනැත්තන් කණ්ඩායමකට හෝ තැනැත්තන් කොට්ඨාසයකට දෙනු ලබන කල්බදු මූල්‍යකරණවල උපරිම වටිනාකම ;

(උ) ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයේ ප්‍රාග්ධනය හා සංචිත ;

(ඌ) යම් උපකරණයක් හෝ විවිධ වර්ගවල උපකරණ සඳහා බදු ගැනුම්කරුවකු විසින් කිරීමට නියමිත අවම ආරම්භක ගෙවීම ; ඒ අවමය උපකරණයේ වටිනාකමෙහි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය යුතු ය ; හෝ

(ඒ) බොල් හා අඩමාන ණය සම්බන්ධයෙන් විධිවිධාන.

නියෝග.

35. (1) නියම කරනු ලැබිය යුතු යයි මේ පනතින් නියමිත හෝ නියෝග සෑදිය යුතු යයි මේ පනතින් බලය දී ඇති යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යවරයා විසින් නියෝග සාදනු ලැබිය හැකි ය.

(2) අමාත්‍යවරයා විසින් සාදන ලද සෑම නියෝගයක්ම ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතු අතර, පළ කරනු ලැබූ දින හෝ නියෝගයෙහි එය සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි යම් පසු දිනයක එය ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය.

(3) අමාත්‍යවරයා විසින් සාදන ලද සෑම නියෝගයක් ම, එය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කිරීමෙන් පසු, හැකි පහසු ඉක්මණින් අනුමතය සඳහා පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය. එසේ අනුමත නොකරන ලද එවැනි යම් නියෝගයක් එම අනනුමතයේ දින පටන් පරිච්ඡින්න කරන ලද ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු මුත්, ඒ යටතේ කලින් කරන ලද යම් දෙයකට ඉන් හානියක් නොවිය යුතු ය.

(4) අමාත්‍යවරයා විසින් සාදන ලද යම් නියෝගයක් එසේ පරිච්ඡින්න කරන ලද ලෙස සලකනු ලැබූ දින පිළිබඳ නිවේදනය, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

නඩු පැවරීමෙන් ආරක්ෂාව.

36. පනත යටතේ අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් හෝ අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් බලය දෙන ලද යම් නිලධරයකු විසින්, සද්භාවයෙන් කරන ලද හෝ කරන ලදැයි සැලකෙන යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන්, අධ්‍යක්ෂවරයාට හෝ ඒ නිලධරයාට හෝ එරෙහිව සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් පවරනු නොලැබිය යුතු ය.

තොරතුරු අනාවරණය නොකිරීම.

37. අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් හෝ අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් බලය දෙන ලද යම් නිලධරයකු විසින් මේ පනත යටතේ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී ලබා ගත් යම් තොරතුරක් හෝ කරුණක් අනාවරණය කිරීම,-

(අ) එසේ කිරීමට—

(i) අධිකරණයක් විසින් ;

(ii) ඒ තොරතුරු හෝ කරුණ අදාළ වන තැනැත්තා විසින්,

නියම කරනු ලැබූ විටක දී ;

(ආ) මේ පනත යටතේ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී ; හෝ

(ඇ) මේ පනතේ හෝ වෙනත් යම් නීතියක, යම් විධිවිධානයකට අනුකූලව කටයුතු කිරීමේ දී

හැර, කරනු නොලැබිය යුතු ය.

IV වන කොටස

විවිධ

ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක් ණය දෙන ආයතනයක් වශයෙන් සැලකිය යුතු බව.

38. සෑම ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක්ම 1990 අංක 18 දරන ශ්‍රී ලංකා ණය තොරතුරු කාර්යාංශය පනතේ අර්ථානුකූලව හා එහි කාර්ය සඳහා, ණය දෙන ආයතනයක් වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතු ය.

39. මේ පනතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද නියෝගවල යම් විධිවිධානයක් කඩකරමින් ක්‍රියාකරන හෝ ඒ යටතේ නිකුත් කරන ලද යම් විධානයකට හෝ දැන්වීමකට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම පැහැරහරින සෑම තැනැත්තකු ම, මේ පනත යටතේ වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

වාර්තා හෝ පොත්වලට අදාළව ඕනෑකමින්ම ක්‍රියාවක් කිරීම හෝ නොකර හැරීම.

40. ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයක අධ්‍යක්ෂවරයකු, කළමනාකරුවකු, නිලධරයකු හෝ සේවානියුක්තයකු වශයෙන්,–

(අ) ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයේ යම් පොතක හෝ වාර්තාවක ඕනෑකමින්ම ව්‍යාජ සටහනක් කරන හෝ එසේ කිරීමට සලස්වන ;

(ආ) ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයේ යම් පොතක හෝ වාර්තාවක සටහනක් කිරීම ඕනෑකමින්ම අත්හරින හෝ එවැනි යම් සටහනක් ඕනෑකමින්ම අත්හැරීමට සලස්වන ; හෝ

(ඇ) ලියාපදිංචි කරන ලද ආයතනයේ යම් පොතක හෝ වාර්තාවක සටහනක් ඕනෑකමින්ම වෙනස්කරන, එහි ඊධෘත ගනු ලබන, සඟවන හෝ විනාශකරන, නැතහොත්, එවැනි යම් සටහනක් ඕනෑකමින්ම වෙනස් කිරීමට, එහි ඊධෘත ගැනීමට, සැඟවීමට හෝ, විනාශ කිරීමට සලස්වන,

යම් තැනැත්තකු මේ පනත යටතේ වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

වරදට දණ්ඩනය.

41. (1) මේ පනත යටතේ වරදකට වරදකරු වූ යම් තැනැත්තකු, මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු විසින්, ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු, වරදකරු කරනු ලැබූ විට, අවුරුදු දෙකක් නොඉක්මවන කාලයක් සඳහා දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කිරීමකට හෝ රුපියල් දසදහසකට නොඅඩු වූ සහ රුපියල් දෙසිය පනස් දහසකට නොවැඩි වූ දඩයකට, නැතහොත් ඒ බන්ධනාගාරගත කිරීම හා දඩය යන දඬුවම් දෙකටම හෝ යටත් විය යුතු ය.

(2) පුද්ගල මණ්ඩලයක් විසින් මේ පනත යටතේ වරදක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක,—

(අ) ඒ පුද්ගල මණ්ඩලය සංස්ථාවක් නම්, ඒ සංස්ථාවේ සෑම අධ්‍යක්ෂවරයෙක්, කළමනාකරු හෝ ලේකම් ;

(ආ) ඒ පුද්ගල මණ්ඩලය සංස්ථාවක් නොවන්නේ නම්, ඒ මණ්ඩලයේ සාමාජිකයකු වන සෑම පුද්ගලයෙක්ම ; සහ

(ඇ) ඒ පුද්ගල මණ්ඩලය ව්‍යාපාරික ආයතනයක් නම්, ඒ ව්‍යාපාරික ආයතනයේ සෑම භවුල්කරුවකුම්,

අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ අධ්‍යක්ෂවරයා කළමනාකරු, ලේකම්, පුද්ගලයා හෝ භවුල්කරු විසින්, තමාගේ දැනීමක් නොමැතිව ඒ වරදකර ඇති බව හෝ ඒ වරද කිරීමෙහි ලා එය වැළැක්වීමට නිසි සියලු උද්‍යෝගයෙන් ක්‍රියාකර ඇති බව ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස, වරදට වරදකරු විය යුතු ය.

වැරදි සමථයකට පත් කිරීම.

42. (1) මුදල් මණ්ඩලයේ අනුමතය ඇතිව සහ මේ පනත යටතේ වරදක් කරන ලද අවස්ථානුගත කරණු සැලකිල්ලට ගනිමින්, අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් රුපියල් ලක්ෂයකට නොවැඩි මුදල් ප්‍රමාණයකට, ඒ වරද සමථයකට පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) මේ වගන්තිය යටතේ යම් වරදක් සමථයකට පත් කිරීම චූදිතයා නිදොස් කිරීමකට බලපෑම ඇත්තේ ය.

අර්ථ නිරූපණය.

43. පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස, මේ පනතෙහි,—

පුද්ගලයකුට අදාළව, "සමීප නෑයා" යන්නෙන්, පුද්ගලයාගේ කලත්‍රයා හෝ යැපෙන දරුවකු අදහස් වේ ;

"අධ්‍යක්ෂවරයා" යන්නෙන්, මුදල් මණ්ඩලය විසින් මේ පනත යටතේ කල්බදු මූල්‍යකරණ ආයතන සමාගම් අධීක්ෂණය පිළිබඳ විෂය භාර කර ඇති ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ දෙපාර්තමේන්තුවේ, ප්‍රධානියා අදහස් වේ ;

"උපකරණය" යන්නෙන්, ආර්ථික වශයෙන් අවුරුදු එකකට වඩා වැඩි ඵලදායී ජීවිත කාලයක් ඇති යම් ස්පෘශ්‍ය වත්කමක් අදහස් වන අතර, ඉඩමක් සහ සැලකිය යුතු භානියක් නොමැතිව ඉඩමෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය හැකි වූ යම් සවිකිරීමක් හෝ නිශ්චල දේපළක් නොවන, ඉඩමේ කරන ලද වැඩිදියුණු කිරීමක්, එයට ඇතුළත් නොවේ.

"කල්බදු මූල්‍යකරණය" යන්නෙන්,

(අ) ගිවිසුමේ දින පටන් අවුරුදු එකකට නොඅඩු ආරම්භක කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා, බදු ගැණුම්කරු විසින් නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලබන සහ බදු දීමනාකරු විසින් හෝ බදු ගැණුම්කරු

විසින් තෝරා ගනු ලබන සැපයුම්කරුවකු විසින් සපයනු ලබන, උපකරණයක සන්තකය සහ භාවිතය බදු ගැනුම්කරු විසින් ලබා ගැනීම සඳහා ;

(ආ) ඒ උපකරණයේ සන්තකය හා භාවිතය සම්බන්ධයෙන්, උපකරණයේ මිල සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ ඉන් ප්‍රමාණවත් කොටසක් ණයට හිලව් කිරීම විශේෂයෙන්ම සැලකිල්ලට ගතහැකිවන පරිදි, ගණන් බැලිය යුතු මුදල් ප්‍රමාණ බදු ගැණුම්කරු විසින් බදු දීමනාකරුට ගෙවීම සඳහා ;

(ඇ) බදු ගැනුම්කරු විසින් උපකරණය භාර ගැනීමෙන් පසුව, (අ) ඡේදයෙහි දක්වා ඇති ආරම්භක කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී බදු ගැනුම්කරු විසින් අවසන් කරනු නොලැබිය හැකි ; සහ

(ඈ) 1982 අංක 29 දරන පාරිභෝගික ණය පනතේ අර්ථානුකූලව එය කුලී සිත්තක්කර ගිවිසුමක් නොවන නමුදු, (අ) ඡේදයෙහි දක්වා ඇති ආරම්භක කාල පරිච්ඡේදය දීර්ඝ කිරීම හෝ නොකිරීම සඳහා හෝ (අ) ඡේදයේ දක්වා ඇති ආරම්භක කාල පරිච්ඡේදය හෝ මේ ඡේදය යටතේ දීර්ඝ කරන ලද කාල පරිච්ඡේදය ඉකුත් වීමෙන් පසුව බදු ගැනුම්කරු විසින් මිලට ගැනීම සඳහා,

බදු දීමනාකරු හා බදු ගැනුම්කරුවකු අතර වූ ගිවිසුමක්, අදහස් වේ ;

"කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු" යන්නෙන්, කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ උපකරණ සැපයීම සඳහා මුදල් ආයෝජනය කිරීමේ ව්‍යාපාරයක් අදහස් වේ ;

කල්බදු මූල්‍යකරණයකට අදාළව "බදු දීමනාකරු" යන්නෙන්, කල්බද්ද යටතේ උපකරණයක සන්තකයේ හා භාවිතයේ අයිතිය බදු ගැණුම්කරුවකු වෙත පවරන තැනැත්තා අදහස් වේ ;

කල්බදු මූල්‍යකරණයට අදාළව "බදු ගැනුම්කරු" යන්නෙන්, කල්බද්ද යටතේ උපකරණයක සන්තකයේ හා භාවිතයේ අයිතිය අත්කර ගනු ලබන තැනැත්තකු අදහස් වේ ;

"මුදල් මණ්ඩලය" යන්නෙන්, මුදල් නීති පනත යටතේ පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය අදහස් වේ ;

"සැපයුම්කරු" යන්නෙන්, කල්බදු මූල්‍යකරණයක කාර්යය සඳහා, උපකරණයක් සපයන තැනැත්තකු අදහස්වන නමුත්, එවැනි උපකරණයක් බදු ගැනුම්කරු විසින් ම සපයන අවස්ථාවක, එම බදු ගැනුම්කරුවකු ඇතුළත් නොවේ ;

"සැපයුම් ගිවිසුම" යන්නෙන්, කල්බදු මූල්‍යකරණයක් යටතේ සැපයුම්කරු විසින් උපකරණයක් සැපයීම සඳහා බදු දීමනාකරුවකු සැපයුම්කරුවකු සමග ඇතුළත් වූ ගිවිසුමක් අදහස් වේ.

නියමිත දින කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු කර ගෙන යාමෙහි නිරතව සිටින සෑම තැනැත්තෙක් විසින් ම, මේ පනතේ 2 වන වගන්තියේ විධිවිධානවල කුමක් සඳහන් වුව ද, ඒ නියමිත දින පටන් අවුරුදු එකක් නොඉක්මවන කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා ඒ ව්‍යාපාර කටයුතු නොකඩවා කර ගෙන යා හැකි නමුත් ඒ කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතු කර ගෙන යාම සඳහා ඒ කාල පරිච්ඡේදය ඇතුළත මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි සහතිකයක් ඉල්ලුම්කර ලබා ගත යුතු ය.

44. (1) නියමිත දින වන විට කල්බදු මූල්‍යකරණ ව්‍යාපාර කටයුතුවල නිරත වී ඇති තැනැත්තන්.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් තැනැත්තකු—

(අ) මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, ඒ ලියාපදිංචි කිරීමට පෙර, ඒ තැනැත්තා ඇතුළත් වූ සියලු කල්බදු මූල්‍යකරණ මේ පනත යටතේ ඇතුළත් වූ කල්බදු මූල්‍යකරණයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, එවැනි සෑම බදු දීමක් සඳහා සහ ඊට අදාළව මේ පනතේ විධිවිධාන එපරිද්දෙන් අදාළ විය යුතු ය ; නැතහොත්,

(ආ) මේ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා ඉල්ලුම් නොකරන්නා වූ හෝ ලියාපදිංචිය ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබ ඇත්තා වූ හෝ අවස්ථාවක, අවස්ථාවෝචිත පරිදි (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් කාලපරිච්ඡේදය ඉකුත්වීමට පෙර හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ දිනට පෙර, ඒ තැනැත්තා ඇතුළත් වූ යම්තාක් වූ කල්බදු මූල්‍යකරණ පමණක්, ඒවා ඇතුළත් වූ කාලපරිච්ඡේදය සඳහා වලංගුව පැවතිය යුතු ය.

අනනුකූලතාවක් ඇති වූ විට සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු බව.

45. මේ පනතේ සිංහල සහ දෙමළ භාෂා පාඨ අතර යම් අනනුකූලතාවක් ඇතිවුවහොත්, එවිට සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු ය.

පාර්ලිමේන්තුවේ සිංහල පනත් කෙටුම්පත්වල සහ පනත්වල වාර්ෂික දයක මිළ (දේශීය) රු. 870 කි. (විදේශීය) රු. 1,160 කි. අංක 32, ට්‍රාන්ස්වර්ක්ස් මන්දිරය, ලෝටස් පාර, කොළඹ 01, රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයේ අධිකාරී වෙත සෑම වර්ෂයකම දෙසැම්බර් මස 15 වැනි දිනට පෙර දයක මුදල් ගෙවා පසුව ඵළඹෙන එක් එක් වර්ෂය සඳහා ඒවා ලබාගත හැකිය.